

SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTAS PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 13, LT- 03162 Vilnius, tel. 8706 64244, el. p. sppd@sppd.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191717258

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai <i>Teikiama per TAIS</i>	2026-04- I	Nr. SI- Nr.	-(12.1E)
---	-------------------	--------------------	----------

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Departamentas), susipažinęs su Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 2 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-1179“ projektu (toliau – Įstatymo projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus Įstatymo projekto tobulinimui:

1. Siūloma tikslinti Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiama Socialinių paslaugų įstatymo 2 straipsnio 22 dalis, kuria socialinių paslaugų įstaigos sąvoka papildoma nuoroda į juridinio asmens ar kitos organizacijos struktūrinį padalinį ar filialą / atstovybę, kelia teisinio aiškumo abejonių.

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (toliau – CK) tiesiogiai nėra apibrėžta bendroji sąvoka „juridinio asmens padalinys“. CK vartojamos tik konkrečios juridinio asmens struktūrinio padalinio rūšys – filialas ir atstovybė.¹ Juridinis asmuo yra savo pavadinimą turinti įmonė, įstaiga ar organizacija, kuri gali savo vardu įgyti ir turėti teises bei pareigas <...>². Juridinio asmens padalinys – tai nėra atskiras juridinis asmuo, o struktūrinė organizacijos dalis.³ Padalinys neturi atskiro juridinio asmens statuso. Taigi, juridinio asmens padalinys (filialas ar atstovybė) yra to juridinio asmens priklausinys, turintis tą patį juridinio asmens kodą ir Juridinių asmenų registre jis matomas tik tada, kai yra oficialiai įregistruotas. Už jų veiklą atsako juridinis asmuo, kuris juos įsteigė. Tiek filialas, tiek atstovybė yra juridinio asmens padaliniai (priklausiniai), veikiantys pagal jiems juridinio asmens suteiktus įgaliojimus.

¹ Juridinio asmens filialas yra struktūrinis juridinio asmens padalinys, turintis savo buveinę ir atliekantis visas arba dalį juridinio asmens funkcijų (CK 2.53 straipsnio 1 dalis); Juridinio asmens atstovybė yra juridinio asmens padalinys, turintis savo buveinę ir turintis teisę atlikti veiksmus, nurodytus CK 2.56 straipsnio 2 dalyje (CK 2.56 straipsnio 1 dalis)

² CK 2.33 straipsnio 1 dalis

³ CK 2.53 straipsnio 1 dalis, 2.56 straipsnio 1 dalis

Taigi, pagal bendruosius civilinės teisės principus juridinio asmens struktūrinis padalinys paprastai nėra savarankiškas civilinių teisinių santykių subjektas ir neturi atskiro juridinio asmens statuso, jeigu įstatymai nenustato kitaip. Atsižvelgiant į tai, nėra pakankamai aišku, ar Įstatymo projekto rengėjai socialinių paslaugų įstaigą siekia laikyti savarankišką teisinių santykių subjektą, ar juridinio asmens vidinį organizacinį struktūrinį vienetą, per kurį faktiškai teikiamos socialinės paslaugos, t. y. Įstatymo Projekto „socialinių paslaugų įstaigos“ formuluotė neatskleidžia, ar „socialinių paslaugų įstaiga“ laikomas savarankiškas teisinių santykių subjektas, ar tik juridinio asmens struktūrinis padalinys kaip funkcinis vienetas. Kadangi struktūrinis padalinys paprastai neturi juridinio asmens statuso, siūloma tikslinti nuostatą, aiškiai atibojant atsakomybės, valdymo, priežiūros ir reikalavimų taikymo subjektą, nes jei padalinys nėra subjektas, negalima jo vadinti „įstaiga“, lyg jis būtų atskiras juridinis asmuo, nebent įstatymas labai aiškiai pasako, kad tai specialioji funkcinė sąvoka tik šio įstatymo tikslais.

Esant siūlomam teisiniam reguliavimui, neaiškus lieka ir kitų Socialinių paslaugų įstatymo nuostatų taikymas, *inter alia*:

- kam taikomi socialinių paslaugų įstaigai nustatyti reikalavimai (kam išduodama licencija socialinei globai teikti⁴ ir kas įgyja teisę teikti socialinės globos paslaugas);
- kas laikytinas atsakingu subjektu už teisės aktų pažeidimus;
- kas laikytinas socialinių paslaugų įstaigos vadovu (padalinio, ar juridinio asmens vadovas);
- kuriam subjektui taikoma priežiūra, kontrolė ir kitos viešojo administravimo priemonės.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintą teisėkūros aiškumo principą, siūlytina Įstatymo projekto nuostatas tikslinti, aiškiai atibojant socialines paslaugas teikiantį subjektą (juridinį asmenį ar kitą organizaciją) ir (ar) šio subjekto padalinį kaip organizacinį vienetą, per kurį teikiamos socialinės paslaugos.

Taip pat siūlytina svarstyti galimybę socialinių paslaugų įstaigos sąvoką dėstyti taip:

„Socialinių paslaugų įstaiga – Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba kitoje Europos ekonominės erdvės valstybėje įsisteigtas juridinis asmuo ar kita organizacija, teikianti socialines paslaugas, taip pat jų padalinys, per kurį teikiamos socialinės paslaugos, kai šiame įstatyme tai aiškiai nustatyta.“ Tokiu būdu būtų užtikrintas aiškesnis reguliavimas, nuoseklus sąvokų vartojimas ir tinkamas įstatymo nuostatų taikymas praktikoje.

2. Įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalimi siūloma pakeisti Socialinių paslaugų įstatymo 22 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti nauja redakcija vertintina kritiškai teisėkūros aiškumo aspektu. Nuostata suformuluota pernelyg sudėtingai, vartojamos ilgos sakinio konstrukcijos, todėl jos turinys nėra pakankamai aiškus ir vienareikšmis.

⁴ Teikti socialinę globą socialinės globos įstaigoje (toliau – institucinė socialinė globa) arba asmens namuose galima tik turint licenciją (Socialinių paslaugų įstatymo 29 straipsnio 1 dalis); Socialinę globą teikia socialinės globos įstaigos, kurių veiklos sritis yra socialinių paslaugų teikimas, teikiama socialinė globa atitinka socialinės globos normas ir kurios turi licenciją (Socialinių paslaugų įstatymo 21 straipsnio 3 dalis)

Iš siūlomos redakcijos sudėtinga nustatyti teisės normos adresatus, tarpusavio ryšį tarp minimų subjektų bei konkrečią reguliavimo apimtį, dėl to nuostata gali būti skirtingai aiškinama ir taikoma praktikoje. Atsižvelgiant į tai, siūlytina nuostatą dėstyti aiškesne, nuoseklesne ir sistemiškai struktūruota redakcija, tiksliai įvardijant subjektus, kuriems taikomi nustatyti reikalavimai. Esamoje Įstatymo projekto redakcijoje nėra aišku, ar nepriekaištingos reputacijos reikalavimai taikomi juridinio asmens vadovui, juridinių asmenų registre įregistruoto padalinio vadovui, ar vidaus struktūrinio padalinio vadovui. Aiškus subjekto įvardijimas sudarytų prielaidas vienodam teisiniam reguliavimui taikyti ir užtikrintų teisėkūros aiškumo principo laikymąsi.

Siūlytina keičiamą Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo 22 straipsnio 9 dalį išdėstyti aiškiau ir sistemiškiau, pavyzdžiui:

„9. Socialinių paslaugų įstaigos vadovas, taip pat asmuo, pretenduojantis eiti šias pareigas, turi būti nepriekaištingos reputacijos ir atitikti Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme įstaigų vadovų nepriekaištingai reputacijai nustatytus reikalavimus. Kai socialinių paslaugų įstaiga veikia kaip juridinio asmens ar kitos organizacijos filialas, atstovybė ar kitas padalinys, šiame įstatyme socialinių paslaugų įstaigos vadovu laikomas asmuo, tiesiogiai vadovaujantis socialinių paslaugų teikimo veiklai tame padalinyje.“

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Vyriausiasis patarėjas, atliekantis direktoriaus funkcijas

Rimvydas Ūsas

Giedrė Mikėnienė, tel. +370 658 82 353, Giedre.Mikeniene@sppd.lt